

פרוטוקול משיבת המועצה המינהלית (1/2017)
שהתקיימה בתאריך 30.1.2017 במשרדי בנק ישראל בירושלים

- נוכחים מקרב חברי המועצה:
אורי גלילי, יו"ר המועצה המינהלית
יצחק אידלמן
נדין בודו-טרכטנברג, המשנה לנגידת הבנק
קרנית פלוג, נגידת הבנק
נוכחים מקרב עובדי הבנק:
דניאל אחיאשילי, ראש מטה הנגידה (למעט נושאים 4 עד 6 ו-14)
חזי כאלו, מנכ"ל הבנק
אילן סוציאנו, עוזר למזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית
שי רוזנשטוק, מבקר הפנים
אסתי שורץ, מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית
- נוכחים נוספים בנושא מס' 2 של סדר היום:
יואב סופר, דובר הבנק
- נוכחים נוספים בנושא מס' 4 של סדר היום:
יהונתן אתר, יועץ למנכ"ל
אבנר זיו, מנהל החטיבה לטכנולוגית המידע
צוריאל תמם, המנהל העסקי של פרויקט המאגר לנתוני אשראי
- נוכחים נוספים בנושא מס' 6 של סדר היום:
דניאל כהן, סגן מבקר הפנים
אילן שטיינר, מנהל מחלקת המטבע
- נוכחים נוספים בנושא מס' 7 של סדר היום:
עירית מנדלסון, מנהלת מחלקת חות"ם
- נוכחים נוספים בנושא מס' 8 של סדר היום:
יהודית סירקיס-דרן, המחלקה המשפטית
אמיר ספרנוביץ, מנהל האגף לניהול מזומנים, מחלקת המטבע
אילן שטיינר, מנהל מחלקת המטבע
- נוכחים נוספים בנושא מס' 9 של סדר היום:
ליאור ליכטמן, מחלקת המטבע
יהודית סירקיס-דרן, המחלקה המשפטית
אילן שטיינר, מנהל מחלקת המטבע
- נוכחים נוספים בנושא מס' 10 של סדר היום:
יהונתן אתר, יועץ למנכ"ל
דניאל כהן, סגן מבקר הפנים
עירית מנדלסון, מנהלת מחלקת חות"ם
דורון סלוביטצקי, מנהל יחידת הרכש המרכזית
פנינה קרן, מנהלת החטיבה למשאבי אנוש ומינהל
ענת שבת, מנהלת אגף החשבות
- נוכחים נוספים בנושא מס' 11 של סדר היום:
יאיר ארצי, השותף המנהל בחברת CPM
יהונתן אתר, יועץ למנכ"ל
יעל ואקנין, מנהלת היחידה לתכנון וכלכלה
יואב סרנה, מנהל חברת הבקרה
שי פריץ, ראש מנהלת פרויקט הבינוי
פנינה קרן, מנהלת החטיבה למשאבי אנוש ומינהל
- נוכחים נוספים בנושא מס' 12 של סדר היום:
פנינה קרן, מנהלת החטיבה למשאבי אנוש ומינהל
- נוכחים נוספים בנושא מס' 13 של סדר היום:
יעל ואקנין, מנהלת היחידה לתכנון וכלכלה
רחל צימלס, היחידה לתכנון וכלכלה
- נוכחים נוספים בנושא מס' 14 של סדר היום:
יעל ואקנין, מנהלת היחידה לתכנון וכלכלה

סדר היום:

1. עדכוני הנגידה והמנכ"ל
2. אישור פרוטוקולים של המועצה המנהלית
3. עדכון בנושא מאגר נתוני אשראי
4. השלכות החלטות הוועדה המיוחדת לדיון בהצעת חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות
5. עדכונים מוועדת המשנה
6. דוח ביקורת בנושא ספירת מלאי
7. היערכות לפרסום הדוחות הכספיים לשנת 2016
8. אישור כללי המטבע
9. אישור מטבעות זיכרון
10. דוח ביקורת מצומצם בנושא עיקרי תהליכי הרכש – דיון המשך
11. פרויקט הבינוי
12. דיווח שנתי לשרת המשפטים לפי סעיף 60ב לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975
13. העברת עודפי התקציב מ-2016
14. סמכויות לאישור העברות תקציב
15. אישור הרכב ועדות מכרזים

הדיון:

נושא 1 בסדר היום: עדכוני הנגידה והמנכ"ל

נגידת הבנק עדכנה כי פעילותה של ועדת האיתור שתפקידה לאתר מועמדים לחברים מקרב הציבור במועצה המינהלית ובוועדה המוניתרית אינה מתקדמת בקצב הרצוי.

עדכוני מנכ"ל הבנק

המאגר לנתוני אשראי

1*

פרויקט הבינוי והשדרוג

המנכ"ל עדכן שהייתה התקדמות במו"מ עם הקבלן וכי חל שיפור ניכר בקצב השיפוע של המבנה המרכזי. בנוסף, הסתיימה יציקת הדיפון עבור חפירת הבור שבו יונחו היסודות של מרכז הטכנולוגיה והחירום ואפשר להתחיל לחפור אותו. 2*

¹ הוחלט לא לפרסם – נושא הקשור להליך שטרם הסתיים.

² הוחלט לא לפרסם - נושא הקשור למו"מ עסקי שטרם סוכם.

יחסי עבודה

המנכ"ל עדכן שהוא ומנהלת החטיבה למשאבי אנוש ומינהל ערכו כינוסים עם עובדים בחטיבות הבנק, בירושלים ובתל אביב, שבהם הסבירו את המשמעויות של ההסכם הקיבוצי 2016 שנחתם. לדבריו, התגובות בקרב העובדים היו, ככלל, טובות. המנכ"ל ציין כי הבחירות לוועד העובדים עומדות בפתח וכי יש לכך השפעה על האווירה בבנק שדווקא השתפרה לאחר חתימת ההסכם.

תרגיל היערכות לשעת חירום

המנכ"ל עדכן כי במסגרת תרגיל היערכות לחירום שנערך לאחרונה הופעלה המערכת לשירותי בנקאות ללקוחות הבנק מאתר ה-DR (Disaster Recovery) של הבנק. הפעלת המערכת באמצעות אתר ה-DR והחזרתה לפעולה מאתר הבנק שבשגרה, כעבור שבוע, התבצעו ללא תקלות. המנכ"ל הדגיש כי מדובר במערכת קריטית המשמשת לביצוע תשלומים עבור הממשלה שחייבת לפעול ברציפות.

נושא 2 בסדר היום: אישור פרוטוקולים של המועצה המנהלית

המועצה דנה בטיוטות הפרוטוקולים משיבותיה שהתקיימו ב-13 באוקטובר 2016, ב-17 בנובמבר 2016, ב-21 בנובמבר 2016 וב-5 בדצמבר 2016. המועצה ערכה דיון חלקי בטיוטת הפרוטוקול של ישיבתה שהתקיימה ב-8 בדצמבר 2016.

החלטות:

המועצה מאשרת את הפרוטוקולים משיבותיה שהתקיימו ב-13 באוקטובר 2016, ב-17 בנובמבר 2016, ב-21 בנובמבר 2016 וב-5 בדצמבר 2016.

נושא 3 בסדר היום: עדכון בנושא מאגר נתוני אשראי

העדכון נמסר במסגרת עדכוני מנכ"ל הבנק.

נושא 4 בסדר היום: השלכות החלטות הוועדה המיוחדת לדיון בהצעת חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות

המנהל העסקי של פרויקט המאגר לנתוני אשראי אמר שתיקוני החקיקה המוצעים במסגרת החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות מאפשרים לגופים עסקיים פרטיים, הנותנים שירותי השוואת עלויות, להחזיק ברשותם מאגרי מידע רחבים עם מידע פיננסי על לקוחות פרטיים של בנקים מסחריים. זאת במקביל לחוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016 שקובע

כי בנק ישראל יקים מאגר מרכזי שיהיה בידיו. על פי החוק להגברת התחרות, הבנקים המסחריים נדרשים לאפשר ללקוחותיהם, או למי מטעמם, גישה מרחוק לחשבונות העו"ש שלהם, באמצעות סיסמה. כלומר, לקוח או יועץ מטעמו, יוכל לגשת ולצפות במידע שקיים בחשבונות ויתרה מכך, גם למשוך את הנתונים אל מאגרים חיצוניים. המטרה היא שחברות ייעוץ פרטיות יוכלו לנתח את המידע ולהציע הצעות בעלות ערך ללקוחותיהם. על פי נוסח החוק הצעות שכאלה עשויות להיות בהיבטים של עמלות, ריביות זכות על פיקדונות וחשכונות והריביות על מסגרות האשראי בעו"ש (אך לא על סוגי אשראי אחרים). המשמעות היא שנוצרת חפיפה משמעותית בין התכלית של המאגר לנתוני אשראי לבין זו של המאגרים הפרטיים. המנהל העסקי של הפרויקט הדגיש שתיקוני החקיקה חיצונית את התפיסה בבנק שנדרשים שינויים בחוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016. חוק זה מטיל דרישות כבדות על המאגר בהיבט של ההגנה על הפרטיות ושל אבטחת המידע, שאין להן מקבילות במאגרים הפרטיים. לדבריו, בחוק נתוני האשראי הקפיד המחוקק להגדיר את המידע שניתן לקבל מהבנקים כשלנגד עיניו היה השימוש במידע, ולכן מידע זה במאגר נתוני האשראי הוא מצומצם יחסית. לעומת זאת בחוק להגברת התחרות, הגישה הפוכה – הבנקים נדרשים לאפשר גישה למידע שקיים בחשבון העו"ש של הלקוח והיועץ של הלקוח ייבחן איזו תועלת הוא יכול להפיק מהמידע לטובת הלקוח. קיים גם חשש שהסיסמאות שמשמשות את לקוחות הבנקים ייחשפו ואף סביר להניח כי יוקמו מאגרים של סיסמאות. חוק נתוני האשראי, לעומת זאת, קובע כללים נוקשים בנוגע לזיהוי לקוח, והתקנות אף הוסיפו עליהם. המנהל העסקי של הפרויקט ציין שחוק נתוני האשראי קבע תפקיד מצומצם ללשכות האשראי – כגון להעביר מידע מהמאגר אל ספקי האשראי, לחשב את דירוג האשראי של הלקוח ולערוך ניתוחים פשוטים למדי על מצבו הפיננסי. לעומת זאת היועצים הפרטיים נותני השירות להשוואת עלויות יוכלו, על פי החוק להגברת התחרות, להשתמש במידע שיעמוד לרשותם ללא הגבלה כמעט. לדבריו, בבנק סברו מלכתחילה שההגבלות שמטיל החוק על לשכות האשראי אינן מוצדקות וכי אם יתאפשר להן מרחב פעולה גדול מעט יותר לא יהיה בכך כדי לפגוע בלקוח. השוואה בין-לאומית שנערכה העלתה כי לשכות אשראי במקומות שונים בעולם עוסקות במגוון פעילויות גדול, וכי ההכנסות שלהן מחישוב דירוג אשראי הן חלק יחסית קטן מהכנסותיהן – כ-20%. עיקר הכנסותיהן נובע מפעילות של ייעוץ, ניטור מצבו של הלקוח וכיו"ב. לכן הבנק סבור שיש לערוך שינויים בחקיקה ולהתאימה יותר, בהיבט של לשכות האשראי, למקובל בעולם. חוק נתוני האשראי גם הגדיר פונקציה שנקראת "מיופה כוח בתמורה" – גוף שהלקוח מיפה את כוחו לפעול עבורו. עם זאת, בחקיקה הראשית ועוד יותר

בתקנות צמצמו מאוד את מרחב הפעולה של מיופה הכוח בתמורה והותירו לו סמכות לייעץ בנושא אשראי בלבד, בעוד שייעוץ צריך להקיף, מטבע הדברים, היבטים פיננסיים רחבים יותר. לכן נדרשים תיקוני חקיקה שנוגעים גם למיופה הכוח בתמורה. בנק ישראל החל לפעול מול משרדי המשפטים והאוצר כדי להכניס שינויים לחוק נתוני אשראי ובהם: להרחיב את המידע שייאסף במאגר, כך שיכלול, למשל גם מידע על ביטחונות, כפי שקיים במקומות אחרים בעולם; להרחיב את מקורות המידע של המאגר ולהטיל חובת דיווח על כל ספק אשראי פיננסי, ולא רק על הבנקים; לאפשר שימוש במאגר גם כמתג לסליקת נתונים שאינם רק נתוני אשראי, כך שכל הנתונים שלשכת האשראי זקוקה להם לצורך פעילותה יהיו במאגר והיא לא תזדקק למקורות מידע נוספים; הרחבת המידע גם לגופים קטנים ובינוניים ולא רק ללקוחות פרטיים או לעסקים שאינם מוגדרים כחברה בע"מ. בהיבט הזה נערכת בימים אלה בבנק עבודה שמטרתה לבחון את יעילותו של צעד שכזה; להרחיב את מרחב הפעולה שהוגדר ללשכות האשראי ולמיופה הכוח בתמורה.

חבר מועצה שאל על שיתוף הפעולה בין מנהלת הפרויקט לבין החטיבה לטכנולוגיית המידע. המנהל העסקי של הפרויקט השיב ששיתוף הפעולה הוא טוב וכי לחטיבה לטכנולוגיית המידע יש חשיבות רבה בבחינה של תוצאות המכרז וכן להבטיח שהמאגר ייבנה נכון מבחינה טכנולוגית ויהיה מתאים בעתיד הנראה לעין.

המשנה לנגידת הבנק אמרה שצריך לתת את הדעת על התשתיות שיידרשו עבור המאגר לעומת התשתיות השונות שיידרשו עבור יישום החוק להגברת התחרות.

מנהל החטיבה לטכנולוגיית המידע אמר ששיתוף הפעולה בין החטיבה לבין העוסקים בפרויקט הוא טוב מאוד. כדי שכל התשומות והמאמץ המושקעים בפרויקט לא יהיו לריק, יש להבטיח שהמאגר יניב את התוצאות המצופות ממנו. לכן צריך לוודא, גם בהיבט הטכנולוגי, שלשכות האשראי יוכלו להציע מגוון גדול יותר של שירותים מזה שמוגדר להן כיום, וגם לאפשר למאגר לאסוף אליו מידע רחב יותר מזה שמוגדר לו כיום. לדבריו, יש צורך לערוך את שינויי החקיקה שתאיר המנהל העסקי של הפרויקט מוקדם ככל שניתן, משום שאם הם יאושרו בשלב מתקדם של הפרויקט תהיה לכך השפעה שלילית על משכו. מנהל החטיבה הביע חשש כי שינויי החקיקה בחוק להגברת התחרות יפגעו ביכולתו של המאגר להשיג את התוצאות המצופות ממנו.

להערכתו, הנכונות של לקוחות הבנקים לאפשר גישה חופשית למדי למידע שקיים בחשבונותיהם, תהיה מוגבלת מאוד.

חבר מועצה אמר שמידת הנכונות תושפע מהיקף המידע שיהיה במאגר ומהשימוש בו.

מנכ"ל הבנק אמר שמידת הנכונות עשויה להתברר בקרוב לנוכח העובדה שאתר אינטרנט ששימש עד כה להשוואת הצעות בתחום הביטוח ישמש בקרוב גם להשוואת הצעות בתחום הבנקאות. המנכ"ל הוסיף שהבנק קיים ויקיים התייעצויות עם משרדי האוצר והמשפטים בנוגע לשינויי החקיקה הדרושים. לדבריו, גורמים אלה מעריכים שהשפעת שינויי החקיקה בחוק להגברת התחרות על המאגר לא תהיה קריטית. המנכ"ל ציין שבעוד שבוע תתכנס ועדת היגוי עליונה בראשות המשנה לנגידה ומנכ"ל משרד האוצר, תדון בהצעות של הבנק ותחליט על דרכי פעולה. הוא הוסיף שלהערכתו עד סוף חודש פברואר ניתן יהיה לדעת אם השינויים שלדעת הבנק יש לערוך בחוק נתוני האשראי, יצאו לפועל.

נושא 6 בסדר היום: דוח ביקורת בנושא ספירת מלאי

מבקר הפנים הציג ליקויים בשמירת שטרי הכסף, שהתגלו במסגרת ספירת מלאי מדגמית שנערכה. נמצא שיש חפיסות של שטרות שאינן בגודל סטנדרטי. הוא הדגיש כי יש תיעוד ליתרת השטרות שנמצאה.

3*

החלטות:

המועצה מאשרת את ההמלצות הכלולות בדוח הביקורת בנושא ספירת מלאי.

נושא 8 בסדר היום: אישור כללי המטבע

יו"ר המועצה המינהלית ציין שהכללים המוצגים לאישור המועצה נועדו למעשה לאפשר לבנק ישראל להוציא הנחיות בנושא המטבע.

מנהל המחלקה אישר את הדברים וסקר את המסגרת הכללית שבעטיה הוחלט לקבוע את הכללים: לדבריו, המקור החוקי לקביעת הכללים הם סעיפים 46 ו-47 לחוק בנק ישראל, התש"ע-2010. סעיף 46 קובע ש"הנגיד, באישור המועצה, רשאי לקבוע בכללים אילו שירותים

³ הוחלט לא לפרסם – נושא הקשור לביטחון שטרי הכסף.

ייתן הבנק ביחס למטבע, לאילו גופים ובאילו תנאים, וכן עמלות שיגבה הבנק בשל שירותים אלה.⁴ סעיף 47 מפרט את סוגי הכללים שבהם מדובר. מנהל המחלקה אמר שעד היום פרסמה מחלקת המטבע חוזרים רבים ומפורטים לתאגידים הבנקאיים, המכילים הנחיות תפעוליות לאופן אריזת המטבע, אחסונו, שמירתו והעברתו, הנחיות לכיול מכשירים ועוד. הכללים המובאים לאישור המועצה נועדו להסדיר את אוגדן החוזרים ולהקנות לו את המסגרת המשפטית הנכונה. במישור התפעולי הכללים הללו מאפשרים, למשל, לתת מענה לאירועים חריגים כמו החלפת סדרה – בין הכללים יש סעיף שקובע שבמקרים מיוחדים בנק ישראל יכול להנחות את התאגידים הבנקאיים להחליף סדרה של שטרות. הכללים גם מתייחסים לפעולות הבקרה על מרכזי המזומנים ועל מכונות ספירה ומיון שנמצאות בהם, שהמחלקה עורכת כיום במידה מוגבלת ובכוונתה להרחיבן, בין היתר לעניין הטיפול במזויפים. מנהל המחלקה אמר שלפני כעשר שנים החל תהליך משמעותי מאוד בתחום המטבע בישראל עם טיוטה שפורסמה בקרב התאגידים הבנקאיים בנושא מדיניות לתפעול מזומנים. בטיוטה נקבע, בין היתר, שהפעילות של התאגיד בתחום המזומנים מול בנק ישראל לא תתבצע ברמה של סניף אלא באמצעות מרכזי מזומנים, וגם הוגדר בה כיצד מרכז מזומנים צריך לפעול. הטיוטה תורגמה בהמשך לחוזרים. לאחר חקיקת חוק בנק ישראל ב-2010 החלו דיונים פנימיים בבנק וגם עם משרד המשפטים על גיבוש כללים בהתאם לסעיפים 46 ו-47 לחוק. מנהל המחלקה תיאר את העקרונות המרכזיים שעל פיהם נקבעו הכללים. הרציונל הוא שבנק ישראל אחראי להפעלת הסדרה של מערכת המטבע בישראל. כדי שהוא יוכל למלא משימה זו הוא צריך לייצר רגולציה. הרגולציה באה לידי ביטוי בכללים שמעגנים את החוזרים הקיימים ומעניקים לבנק את הכללים לערוך בקרה תפעולית ולטפל בהפרות מצד התאגידים הבנקאיים. הכללים גם מאפשרים לבנק ישראל לקבוע את סוגי השירותים שהוא מספק בתחום המטבע ולאילו גורמים הוא מספק אותם. הם גם מאפשרים לבנק ישראל לקבוע את איכות המטבע במחזור, לקבוע נהלים להתמודדות עם זיופים וגם כיצד להיערך להפעלה סדירה של מערכת המטבע בשעת חירום. מנהל מחלקת המטבע הפנה את תשומת ליבם של חברי המועצה לסעיף 7(ב) בכללי בנק ישראל (כללים להפעלה סדירה של מערכת המטבע), התשע"ו-2016. הסעיף קובע כי הבנק רשאי, לפי החלטת הנגיד ובאישור המועצה, לתת שירותי הפקדה ומשיכה של מטבע לבנקים מרכזיים, רשויות מוניטריות ובנקים זרים, והכל כפי שיוורה הנגיד.^{4*} מנהל מחלקת המטבע הפנה את תשומת ליבם של חברי

⁴ הוחלט לא לפרסם – מידע המתייחס למדיניות הנמצאת בשלבי עיצוב.

המועצה לסעיף 9(א) שלפיו "תאגיד המפעיל או המחבר למערכותיו מכונות אוטומטיות לביצוע פעולות במטבע יבטיח כי במכונות כאמור ימוחזר רק מטבע ראוי או מטבע ראוי בנק ישראל..." מנהל המחלקה אמר שסעיף זה נועד להתמודד עם העובדה שבאשראי יש מספר גדול מאוד של מכונות חוץ בנקאיות למשיכת מזומנים. לבנק ישראל אין סמכות ישירה לקבוע כללים ולפקח על השטרות שמוכנסים אל המכונות החוץ-בנקאיות וכך גדלה ההסתברות שהן יכילו שטרות לא ראויים. אמנם כיום היקף המשיכות מכל המכונות הללו הוא נמוך יחסית, אבל התפוצה שלהן מתרחבת. מנהל המחלקה אמר שכל מכונה שכזו צריכה להתחבר למתג, באמצעות תאגיד בנקאי שעליו יכול בנק ישראל להחיל חובות וגם להטיל עליו חלק מאחריות להפעלה תקינה של המכונה. מנהל המחלקה ציין את סעיף 9(ב) שלפיו בנק ישראל "רשאי להורות לתאגיד המפעיל או המחבר למערכותיו מכונות אוטומטיות לביצוע פעולות במטבע לשנות את סכום המשיכה וההפקדה המרבי, את תמהיל המטבע, את הנוסחה שלפיה נקבע תמהיל המטבע, והכול בהיקף ולתקופה שיראה לנכון, לשם הבטחת הפעלה סדירה של מערכת המטבע". סעיף זה חשוב הן בעתות שבהן ירצה בנק ישראל לקבוע תקרה למשיכה, והן לצורך קביעת התמהיל הרצוי של השטרות. לדבריו, משקלם של השטרות בעריך של 200 ש"ח מסך כמות השטרות במחזור עלה על 50%, הואיל והוא השטר הנפוץ ביותר במכונות למשיכת מזומנים. לעומת זאת, השטר בעריך של 20 ש"ח, שהציבור מעדיף להחזיק בו, כמעט ואינו מצוי במכונות אלה משום שהתאגידים הבנקאיים מתנגדים לכך. בנק ישראל התנגד להסדיר את תמהיל השטרות בחקיקה והכללים יכולים לשמש לו ככלי מידתי שיופעל, בתיאום עם הפיקוח על הבנקים, אל מול התאגידים, כך שהם ייכללו את השטר בעריך של 20 ש"ח במכונותיהם. מנהל המחלקה הודה לגורמים במחלקה המשפטית של הבנק שסייעו לקדם את כללי המטבע.

החלטות:

בהתאם לסעיפים 46 ו-47 לחוק בנק ישראל, התש"ע-2010, המועצה המינהלית החליטה לאשר את השירותים שייתן הבנק ביחס למטבע, לאילו גופים ובאילו תנאים, שהנגידה קבעה בכללים, וכן את הכללים שקבעה הנגידה, הדרושים להפעלתה הסדירה של מערכת המטבע: כללי בנק ישראל (שירותים בתחום המטבע), התשע"ו-2016.

נושא 9 בסדר היום: אישור מטבעות זיכרון

מנהל מחלקת המטבע סקר את שלושת מטבעות הזיכרון שהובאו לאישור המועצה. הוא הזכיר שהדרג המקצועי – שמורכב מנציגים של מחלקת המטבע ושל החשב הכללי במשרד האוצר – סיים

את חלקו בתהליך בחירתה של חברת השיווק של מטבעות הזיכרון. הוא הביע תקווה כי בתוך ימים ספורים יאשר שר האוצר את חברת השיווק והנגידה תיתן לכך את הסכמתה.

מנהל מחלקת המטבע אמר כי הצגת נושא איחוד ירושלים על גבי מטבע זיכרון קיבל תמיכה מהממשלה, ובפרט מהמשרד לענייני ירושלים.

נגידת הבנק הזכירה כי היה מקרה של מטבע זיכרון שהציור שהופיע עליו היה שנוי במחלוקת, וכאשר הוא הובא לאישור המועצה המינהלית הוחלט לערוך בו שינוי. היא שאלה מיהו קהל היעד לשיווק מטבעות הזיכרון.

מנהל מחלקת המטבע השיב שהרוב המכריע של המטבעות ישווק, על ידי חברת שיווק שתתמנה בקרוב, לאספנים מקומיים בישראל ובחו"ל. מרבית האספנים, על פי המידע הקיים בידי הבנק, מתגוררים בחו"ל, בעיקר בארה"ב ובמערב אירופה, וחלק גדול מהאספנים, יהודים ושאינם יהודים, אוהדים את ישראל. עם זאת, ייתכן שמאמצי השיווק של חברת השיווק יופנו דווקא ליעדים חדשים. הוא ציין כי המטבעות מתפרסמים גם באתר הבנק.

חברי המועצה דנו בפרטים שונים שמוצגים על גבי המטבעות.

החלטות:

בהתאם לסעיף 43 לחוק בנק ישראל, התש"ע-2010, המועצה המינהלית מאשרת את קביעת הנגיזה בדבר הערך הנקוב, התרכובת, המשקל, התבנית ושאר הפרטים של המטבעות להלן, בהתאם לדוגמאות המצורפות.

כמו כן המועצה מאשרת את החלטת הנגיזה להכריז על המטבעות להלן כמטבעות זיכרון: מטבע זיכרון בסדרת יום העצמאות, שנושא "איחוד ירושלים", התשע"ז-2017, בערך נקוב 1 שקל חדש (גימור רגיל), 2 שקלים חדשים (גימור קשוט), 10 שקלים חדשים (גימור קשוט). מטבע זיכרון בסדרת בוליון – ירושלים של זהב, שנושא "בית המשפט העליון", התשע"ז-2017, בערך נקוב 20 שקלים חדשים (גימור רגיל).

מטבע זיכרון בסדרת תמונות מן התנ"ך, שנושא "אדם וחוה", התשע"ז-2017, בערך נקוב 1 שקל חדש (גימור רגיל), 2 שקלים חדשים (גימור קשוט), 10 שקלים חדשים (גימור קשוט), שקל חדש זעיר (גימור קשוט).

נושא 15 בסדר היום: אישור הרכב ועדות המכרזים

מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית הציגה את השינויים שהמועצה המינהלית התבקשה לאשר בהרכב ועדות המכרזים שמונו בבנק.

החלטות:

על פי תקנה 35 לתקנות חובת המכרזים, התשנ"ג-1992 המועצה המינהלית מאשרת את השינויים הבאים בהרכב ועדות המכרזים שמונו בבנק: הגב' רחל צימלס תמונה למ"מ של חבר ועדת המכרזים המרכזית מר אילון שמחוביץ, וכן תמונה למ"מ של חברת המכרזים העליונה הגב' יעל ואקנין.

נושא 11 בסדר היום: פרויקט הבינוי

ראש מנהלת פרויקט הבינוי דיווח שלפני כשבועיים-שלושה תגבר הקבלן את כוח האדם שעובד במבנה המרכזי וכתוצאה מכך התגבר קצב עבודת השיפוץ. עיקר המאמץ מופנה בשלב זה לעבודות על גג המבנה, הפירים וחדרי המרכזיה והמכונות.

חבר מועצה שאל אם הבנק הגיש לקבלן את כל התכניות הסופיות של השיפוץ.

ראש מנהלת פרויקט הבינוי השיב כי כעת נערכת תכנית סופרפוזיציה עבור קומת קרקע וכן נשלמות התכניות עבור האגף הדרומי של המבנה ועבור קומת המרתף. התכניות הסופיות עבור יתר הקומות נמסרו לקבלן והעבודה בהן מתקדמת בקצב טוב. עם זאת, התברר כי תכנית היסודות של המבנה אינה תואמת במדויק את המצב בפועל. לעיתים נדרשים, לדוגמה, שינויים לנוכח גיליון של קורות שלא הופיעו בתכנית.

חבר מועצה שאל על מידת ההתאמה בין עבודות השיפוץ במבנה המרכזי לבין לוח הזמנים המתוכנן לסיום השיפוץ, ואם ייתכנו שינויים בתכניות ביוזמת הבנק.

ראש מנהלת פרויקט הבינוי השיב שהקבלן מתכוון לסיים את השיפוץ עד חודש מרץ 2018, בעוד שהבנק מבקש להקדים את המועד. הוא הוסיף שעבודות השיפוץ לא יכללו, בשלב זה, את קומת המרתף, למעט הקמתם של חדר מכונות ומרכזיה. שיפוץ קומת המרתף יושלם לאחר שחדר המחשב וחוות השרתים שמצויים בו יועברו למרכז הטכנולוגיה והחירום שעתיד להיבנות.

נגידת הבנק שאלה אם שיפוץ המבנה המרכזי עשוי להסתיים לאחר מרץ 2018.

ראש מנהלת פרויקט הבינוי השיב שנכון לעכשיו הקבלן מוכן להתחייב על סוף מרץ 2018. לדבריו, הבנק והקבלן שוקדים בימים אלה על לוח זמנים מוסכם וסופי של השיפוף וכשני שלישים מלוח הזמנים כבר סוכם. ייתכן אף שהשיפוף יסתיים עד סוף 2017, למרות שייתכנו הפתעות בהיבט של קונסטרוקציה שאינה תואמת את התכניות שבידי הבנק. את בניית לוח הזמנים מלווה יועצת חיצונית בעלת ניסיון רב בפרויקטים גדולים של בינוי, שמתייחסת לפרטי הפרטים של תהליך השיפוף.

5*

נגידת הבנק שאלה את השותף המנהל אם להערכתו חודש מרץ 2018 הוא יעד ריאלי לסיום שיפוף המבנה המרכזי.

השותף המנהל בחברת CPM השיב שמועד זה הוא יעד ריאלי בהחלט. עם זאת, צריך להביא בחשבון את העובדה שהתכנון של קומת הכניסה, המטבח, המרכזייה והמרתף עדיין לא הסתיים. כמו כן קיימת עדיין מידה מסוימת של אי-ודאות לגבי פתרונות קונסטרוקטיביים שנדרשים לצורך חיזוק חלקים שונים של המבנה.

6*

חבר מועצה העיר שלא ניתן יהיה לשכן את עובדי הבנק במבנה המרכזי כל עוד לא יימצא פתרון לסוגיית כיבוי האש שיהיה מקובל על הרשויות.

ראש מנהלת פרויקט הבינוי ציין שהסוגיה המהותית בנושא כיבוי האש במבנה המרכזי נוגעת לשיטת פינוי העשן. השיטה שנבחרה על ידי היועץ של הבנק ואושרה על ידי רשות כיבוי האש, נדחתה על ידי נציג של מכון התקנים.

מנהל חברת הבקרה אמר שיש סיכוי סביר שהבנק יצליח לשכנע את הנציג של מכון התקנים לאשר את השיטה המוצעת. הוא ציין כי לעיתים מזומנות מתנות הרשויות את מתן טופס 4 – אישור אכלוס או את מתן תעודת גמר של פרויקט בינוי, במילוי דרישות שלא הופיעו בהיתר המקורי שניתן ליוזם.

⁵ הוחלט לא לפרסם - נושא שפרסומו יכול לפגוע במו"מ עתידי

⁶ הוחלט לא לפרסם - נושא הקשור למו"מ שטרם סוכם.

השותף המנהל בחברת CPM ציין שהדרישות הנוגעות לכיבוי אש עשויות להשתנות בין רשות אזרית אחת לאחרת.

ראש מנהלת פרויקט הבינוי ציין כי ייתכנו שינויים בדרישות הנוגעות למערכות כיבוי האש בקומת המרתף של המבנה המרכזי לנוכח השינויים שיחולו בתכנית הבנייה של קומה זו. הוא הוסיף שהבנק פועל מול ראש אגף הרישוי בעירייה במטרה לקבל אישור לבניית עמדת הביטחון הקדמית. עמדה זו תוכננה להיבנות מחוץ לגבולות המגרש של הבנק שהוגדרו בתב"ע המעודכנת של קריית הלאום. האישור אמור להיות בתוקף עד להעברת משרד ראש הממשלה למשכנו החדש או אם הבנק יחליט לבנות את מבנה מספר 3 במתחם.

השותף המנהל בחברת CPM הזכיר שעמדת הביטחון הקדמית הוגדרה כמבנה זמני משום שהיא משנה את גבולות המבנה המרכזי, ולכן אינה תואמת את תכנית האב ואת התב"ע. עם זאת, ייתכן שהעמדה הזמנית תשמש עד להעתקת משרד ראש הממשלה למשכנו החדש, שלהערכתו תתרחש בעוד 6 או 7 שנים, ורק לאחר מכן יהיה צורך להעתיקה למקום אחר לצורך הקמת השדרה הציבורית שמתוכננת להיבנות.

לבקשת יו"ר המועצה תיאר ראש מנהלת פרויקט הבינוי את ההתקדמות חפירת הבור שבו יונחו היסודות של מרכז הטכנולוגיה והחירום. לדבריו, מאז החלו עבודות החפירה הוחלפו כבר שלושה קבלני חפירות. כרגע מתחיל השלב לתקיעת עוגנים. התקבל אישור לעבודה 24/7 ועל פי התכנון תחל בתוך שבועיים-שלושה עבודת חפירה שתימשך מ-7 בבוקר עד 10 בלילה. מ-10 בלילה יתבצעו עבודות לפינוי הסלעים והעפר שייכרו. הוא הוסיף שלאחרונה הסתיימה בניית גשר שמיועד למעבר הרכבים שמובילים מטבע אל האתר השמור וכי רכב כזה עבר עליו בהצלחה.

מנכ"ל הבנק אמר שהגשר נבדק על ידי הקונסטרוקטור של הבנק, ולבקשת מנכ"ל הבנק גם על ידי גורם מקצועי מטעם הקבלן.

יו"ר המועצה שאל אם היו אירועי בטיחות באתר הבנייה שראויים לציון.

ראש מנהלת פרויקט הבינוי השיב שלאחר תקופה שבה היה שיפור בהיבט הבטיחות באתר הבנייה נרשמו כמה הפרות של כללי בטיחות, שאמנם לא היו חמורות, אך מכיוון שחלקן חזר על עצמו הבנק עומד לשלוח מכתב התראה לקבלן. אחת לשבוע מסייר ממונה בטיחות חיצוני מטעם

הבנק באתר. זאת בנוסף להימצאותו של ממונה הבטיחות של הבנק באתר כדבר שבשגרה. ראש המנהלת הדגיש שהבנק מקפיד מאוד על נושא הבטיחות באתר.

חבר מועצה שאל מתי צפויות להסתיים עבודות החפירה.

ראש מנהלת פרויקט הבינוי השיב שעל פי דברי הקבלן עבודות אלה צפויות להסתיים באוקטובר 2017 ובניית השלד של מרכז הטכנולוגיה והחירום, ללא הקומה העילית השלישית, צפויה להסתיים באוגוסט 2018. אי לכך, בניית השלד של המרכז, ללא הקומות העיליות, צפויה להסתיים בערך באמצע 2018.

נגידת הבנק אמרה שלדעתה המועד הצפוי לסיום בניית השלד הוא מאוחר מדי.

השותף המנהל בחברת CPM אמר שהוא סקפטי גם לגבי לוח הזמנים שבו נקב ראש מנהלת פרויקט הבינוי. זאת לנוכח ניסיונו בעבודות חפירה ולנוכח העובדה שמדובר בתא שטח מצומצם יחסית שאינו מאפשר להכניס כמה כלי חפירה במקביל וגם מקשה על יכולת התמרון של כלי החפירה. הוא הוסיף שהמצב חמור עוד יותר משום שלא ניתן להיעזר בפיצוצים תת-קרקעיים. לשאלת חבר מועצה הוא השיב שאין חלופות שעשויות לזרז את תהליך החפירה.

ראש מנהלת פרויקט הבינוי דיווח שביקש חוות דעת מחברה שמתמחה בגיאופיסיקה ובפיצוצים תת-קרקעיים כדי לבחון את האפשרות לערוך פיצוצים כאלה באתר הבנייה. חוות הדעת שהתקבלה לא הייתה מעודדת.

7*

8*

נגידת הבנק שאלה מהו הדבר שצריך להדיר שינה מעיני מנהלי הבנק מעבר לחריגה מלוח הזמנים של הפרויקט.

מנהל חברת הבקרה אמר שצריך להימנע מלערוך שינויים, לפחות בשנה הראשונה שלאחר אכלוס המבנה המרכזי. הוא אמר שמניסיונו גופים, גם עסקיים, נוטים לאשר שינויים שעובדים

⁷ הוחלט לא לפרסם - נושא שפרסומו יכול לפגוע במו"מ עתידי.

⁸ הוחלט לא לפרסם - נושא הקשור למו"מ שטרם סוכם.

ביקשו לאחר שנכנסו למשרד חדש או משופץ. זאת למרות שאותם עובדים אישרו את התכניות שעל פיהם נבנה/שופץ המשרד. ההוצאה הכוללת בגין שינויים שכאלה עשויה להסתכם במיליוני שקלים. הוא אמר שאסור להנהלת הבנק להיכנע ולאשר אף שינוי, קטן ככל שיהיה, במהלך השנה הראשונה, וכי צפויות בקשות רבות לשינוי. הוא אמר שבדרך כלל לאחר שנה העובד מתרגל למצב הקיים, מה שמיתר את השינויים שהוא ביקש.

נושא 5 בסדר היום: עדכונים מועדת המשנה

יו"ר ועדת המשנה אמר שאין על מה לעדכן מהישיבה של ועדת המשנה, למעט דוחות הביקורת שהיא דנה בהם ושיידונו בנפרד במסגרת הישיבה הנוכחית.

נושא 7 בסדר היום: היערכות לפרסום הדוחות הכספיים לשנת 2016

יו"ר המועצה אמר שמחלקת חות"ם מבקשת מהמועצה לאשר שהדוחות הכספיים לשנת 2016 יערכו במועד שהחוק דורש – בתוך 3 חודשים לאחר תום כל שנה – ויתפרסמו בהתאם ללוח הזמנים שהיה נהוג בשנים עברו. הוא הזכיר שעקב החשש שלא יהיה מניין חוקי שיאפשר לכנס את המועצה כדי לאשר את הדוחות הכספיים עלתה האפשרות להקדים את מועד עריכת ופרסום הדוחות הכספיים. הוא הציע לאשר את בקשת המחלקה.

החלטות:

המועצה מאמצת את ההצעה המעודכנת מיום 19/12/16 של מנהלת מחלקת חות"ם לערוך את הדוחות הכספיים של הבנק בלוחות הזמנים כנדרש בחוק.

נושא 10 בסדר היום: דוח ביקורת מצומצם בנושא עיקרי תהליכי הרכש – דיון המשך

מבקר הפנים הזכיר שבדיון שקיימה ועדת המשנה של המועצה המינהלית בדוח הביקורת ביקשה הוועדה מביקורת הפנים לגשר על חילוקי הדעות שנתגלו בין ביקורת הפנים לבין אגף החשבות במחלקת חות"ם לגבי יישום המלצות שנכללו בדוח. בדיונים שהתקיימו אצל מנכ"ל הבנק נדונו ההמלצות שבמחלוקת, הוסקו מסקנות והתקבלו החלטות שפורטו במסמך שהגיש המנכ"ל לקראת הדיון הנוכחי. מבקר הפנים ציין שההחלטות אינן מספקות מענה מיטבי לממצאי הביקורת בנושא החשוב של טיפול בחשבוניות פיננסיות. בנוסף, חל עיכוב ביישום המלצות ובהשלמה של אמצעי בקרה נדרשים. עם זאת, הוא מברך על ההחלטות שמשפרות את אמצעי הבקרה המיושמים בבנק ישראל בתהליכי הרכש והתשלומים. לדבריו, שינוי של תהליכי עבודה בתחום הרכש והתשלומים אינו דבר של מה בכך ויש לעשות זאת בזהירות ובשיקול דעת, ואלה

באים לידי ביטוי בהחלטות שקיבל המנכ"ל. הוא הוסיף שבמסגרת מטלות ביקורת רלוונטיות הוא ימליץ על אמצעי בקרה נוספים שיסייעו להשיג את המטרות הראויות, לדעתו.

חבר מועצה שאל את מבקר הפנים אם הוא שלם עם החלטת המנכ"ל הנוגעת להליך אישור ותשלום של חשבונית לוגיסטית, שלמעשה אינה תומכת בהמלצת הביקורת ומותירה את המצב הקיים על כנו.

מבקר הפנים השיב שההחלטה של המנכ"ל בעניין האמור היא פשרה בין עמדת הביקורת לבין עמדת אגף החשבות.

חבר המועצה השיב שלדעתו ההחלטה אינה משקפת פשרה אלא מייצגת את עמדת אגף החשבות. הוא ציין שבנוגע להליך אישור ותשלום של חשבונית פיננסית החליט המנכ"ל שהמלצה סופית תגובש לאחר שתערך בדיקה רוחבית של כלל המערכות המשלמות.

מבקר הפנים הסביר שבתכנית העבודה של ביקורת הפנים ל-2017 תבוצע מטלת ביקורת על שירותי הבנקאות שמספק בנק ישראל, ובמסגרתה ייבחנו מערכות משלמות נוספות בבנק. על פי החלטת המנכ"ל, לאחר השלמת דוח הביקורת של המטלה האמורה אפשר יהיה לגבש המלצה הנוגעת גם להליך אישור ותשלום של חשבונית פיננסית.

מנהלת אגף החשבות הוסיפה שהחלטת המנכ"ל הנוגעת להליך האמור נובעת מהתפיסה שנכון יותר לגבש המלצה שתהיה נכונה לכלל תהליכי התשלום שמתבצעים בבנק, ולא להגדיר תהליכים שונים לסוגים שונים של תשלומים.

חבר מועצה אמר שהוא סבור שנדרשת הפרדת תפקידים בין הגורם שמאשר את התשלום לבין הגורם שמבצע את התשלום, ולכאורה ביחידה לגזברות ומיסים מתבצעות שתי הפעולות. אולם המנכ"ל החליט, לאחר שבדק את הסוגיה, שאין צורך לשנות את המצב הקיים.

היועץ למנכ"ל הסביר שהיחידה לגזברות ומיסים אינה יכולה לשנות פרטים בחשבונית לוגיסטית שאושרה ע"י אגף הרכש אלא לדחות אותה (ואזי היא חוזרת לאגף הרכש) או לאשר ולשלם את החשבונית. אי לכך, אין צורך ליצור הפרדה נוספת בתהליך.

מבקר הפנים הסביר שבתהליך הטיפול בחשבוניות לוגיסטיות מגיעה החשבונית לאגף הרכש ומוזנת למערכת. לאחר תהליך של אישורים – כולל של מקבל השרות או המוצר – החשבונית

מגיעה ליחידה לגזברות ומיסים. הגורם ביחידה שמאשר סופית את החשבונית (פעולה שמזכה את הספק בספרי הבנק) הוא גם זה שמבצע את הפעולה של התשלום. לדעתו, צריכה להיות הפרדת תפקידים בין הגורם שמאשר סופית ומזכה לבין הגורם המשלם.

מנהלת אגף החשבות אמרה שהפעולה של זיכוי הספק היא טכנית לחלוטין והיחידה לגזברות ומיסים לא יכולה לערוך שינוי כלשהו בחשבונית, אלא לאשר אותה או לדחות אותה ולהחזירה לאגף הרכש. מנהלת האגף ציינה שבתהליך הטיפול בחשבונית לוגיסטית יש כמה בקורות, הן באגף הרכש והן באגף החשבות (ביחידה לגזברות ומיסים).

המשנה לנגידה אמרה שעל פי התיאור של התהליך נדרשת, לכאורה, הפרדת תפקידים באגף הרכש שגם מזין את החשבונית למערכת וגם מאשר אותה. דומה שהוא הגורם היחיד בתהליך שיכול לשנות את החשבונית.

מבקר הפנים הדגיש שההרשאות במערכת לזיכוי הספק ולביצוע התשלום נתונות ליחידה לגזברות ומיסים. לדבריו, אגף החשבות טוען שהיחידה לא יכולה לממש את ההרשאות הלכה למעשה, משום שהיא גורם בתהליך שפעולותיו הן בעלות אופי טכני בלבד. ניתוח של מעשי הונאה שהתרחשו בארגונים בעולם מעלה, לדבריו, כי הגורם שמאשר באופן סופי את התשלום, גם אם לכאורה אינו יכול לערוך בו שינויים, מצא את הדרך לעקוף את אמצעי הבקרה. לכן מבחינתו עדיף שהאישור וההרשאה לזכות את הספק לא יהיו אצל אותו גורם שמבצע את פעולת התשלום.

חבר מועצה אמר שלדעתו צודק מבקר הפנים וכי לא מדובר בפעולות טכניות בלבד. לדעתו, מעורבות הרכש בתהליך צריכה להסתיים לאחר הוצאת הזמנה לספק עבור שירות או מוצר. החשבונית ששולח הספק צריכה להגיע להנהלת חשבונות שאמורה לוודא שהגורם שהזמין את השרות או המוצר אישר שהוא אכן קיבל את מבוקשו. הנהלת החשבונות צריכה גם לוודא שהמחיר שנקוב בחשבונית תואם את המחיר בהזמנה או בהסכם הנלווה לה. הנהלת החשבונות מאשרת את החשבונית ומעבירה אותה אל הגזברות שמבצעת את פעולת התשלום מול הבנק המסחרי. לדעת חבר המועצה יש שתי בעיות עיקריות במצב הקיים בבנק ישראל: הבעיה הראשונה היא שהגורם שמאשר את החשבונית לתשלום והגורם שמשלם חד הם. הבעיה השנייה היא שהרכש מאשר את החשבונית. חבר המועצה הוסיף שלדעתו גם צריך לשנות את האופן שבו מקימים ספק במערכות הבנק. לדבריו הגורם שמאשר את פרטי הספק, ובהם את פרטי חשבון

הבנק שלו, צריך להיות בכיר מאוד, למשל מנהלת מחלקת חות"ם. חבר המועצה אמר שדוח הביקורת הנדון הוא חשוב ואסור להתפשר על יישום ההמלצות הכלולות בו. לדעתו, נדרשת הפרדת תפקידים בין מי שמאשר חשבונית באופן סופי לבין מי שמבצע את הפעולה של התשלום. זאת גם אם לכאורה מדובר בתהליך טכני וגם אם אותו גורם לא יכול לערוך, לכאורה, שינויים בהוראת התשלום.

מנהל אגף הרכש אמר שהפרקטיקה הנהוגה במדינה היא שהרכש הוא הגורם שיוצר את ההתקשרות עם הספק ושולח הזמנות רכש והוא גם הגורם שקולט את החשבונית ומאשר את התשלום. ההיגיון שעומד מאחורי פרקטיקה זו הוא שהרכש הוא הגורם שמכיר הכי טוב את פרטי ההתקשרות ואת ההסכם עם הספק, וגם יודע מה הסטטוס המעודכן של ההתקשרות. יתרה מזאת, במדינה אפשרו לגורם שמוציא את ההזמנה לספק גם לשלם את החשבונית – כך, לדוגמה, פועלים בכנסת. יש גם ארגונים לא ציבוריים שבהם הרכש קולט את החשבוניות ומאשר אותן. לדבריו, הבנק החמיר לעומת המדינה ויש הפרדה ברכש בין הגורם המזמין לבין הגורם המשלם. באגף הרכש תהיה הפרדה בין הגורמים שעורכים את ההתקשרויות ושולחים הזמנות לספקים, לבין הגורמים שמטפלים בחשבוניות שמגיעות מהספקים ומאשרים אותן. לכן, הלכה למעשה מתקיימת הפרדת תפקידים. יתרה מזאת, יש בקרה נוספת על הפעולה של אישור החשבוניות בטרם ביצוע התשלום, על ידי גורם בגזברות (בקרה בין-אגפית). מנהל אגף הרכש הוסיף כי בתהליך אישור החשבונית במערכת ה-SAP, בשלב שבו חשבונית לוגיסטית מגיעה לחשבות לא ניתן לערוך בה שינויים אלא לאשר או לדחות אותה. אם היא מאושרת היא נרשמת בספרים, ואם לא היא חוזרת אל הרכש להמשך הטיפול שלאחריו היא תעבור שוב אל הגזברות, לאישורה. פעילות זו היא, להבנתו, על פי ה-best practice של מערכת ה-SAP. לדעתו, אם הגורם המשלם לא יכול להתערב בפרטי החשבונית, אלא רק לדחות או לאשר אותה, אזי מבחינה מהותית מתקיימת הפרדת תפקידים.

מנהלת אגף החשבות אמרה שבימים אלה נערך סקר של מעילות והונאות ביחידה לגזברות ומיסים, ובנוסף החשבות עוקבת אחרי אירועים של הונאות ומעילות שפורסמו ומפיקה מהם לקחים. עד כה לא נדרשו שינויים בתהליכי התשלומים הנהוגים בבנק. לדבריה, הפרדה מהותית של תפקידים נדרשת במקום שבו קיים סיכון להונאות ומעילות. הואיל ולא נמצא שהבנק אכן חשוף לסיכון שכזה אפשר להסתפק בהפרדה טכנית. היא אמרה שזו גם חוות דעתו של גורם חיצוני שערך בדיקה מקיפה על תהליכי התשלומים בבנק. במקום שהיה חשש שקיים סיכון

שגורם כלשהו עשוי לחבל בתהליך ניתן פתרון של מידור. מנהלת האגף אמרה שהיא בטוחה לחלוטין, לנוכח כל הבקורות שקיימות בתהליך התשלום של חשבונית לוגיסטית המתנהל במערכת ה-SAP, כי אין כל חשש להתממשות סיכון שכזה. היא הדגישה שמדובר בתשלומים המינהליים של הבנק ובמערכת סגורה שלא ניתן להתערב בתהליכים שהוגדרו בה או לשנות אותם.

חבר מועצה שאל מה ההבדל בין חשבונית לוגיסטית לבין חשבונית פיננסית.

מנהלת אגף החשבות השיבה שחשבונית לוגיסטית היא חשבונית שמופקת בסוף תהליך רכש, על כל הבקורות שבו. חשבונית פיננסית, לעומת זאת, היא חשבונית שמופקת ללא הזמנת רכש. היא ציינה שחשבונית פיננסית היא לכאורה בעלת סיכון גבוה יותר משום שהיא לא עוברת את התהליך הלוגיסטי שמוגדר ב-SAP. אפשר להפיק אותה רק ביחידת הגזברות ואזי לבצע תשלום שלא אושר באגף הרכש או ביחידת השכר. מנהלת האגף אמרה שתהליך התשלום של חשבוניות פיננסיות דומה לתהליך של תשלומים הקשורים בשירותי הבנקאות לממשלה (שבהם היוזם והמאשר של התשלום הוא גם זה שמבצע אותו). לכן, לפני שמתקבלות החלטות הנוגעות לתהליך של חשבוניות פיננסיות כדאי לבחון את כל מערך התשלומים שמתבצעים באופן דומה בבנק ולקבוע לכולם סטנדרטים משותפים. לדבריה, ההחלטה שקיבל מנכ"ל הבנק היא להמתין לדוח הביקורת על התשלומים שמתבצעים בבנק עבור הממשלה ובעקבותיו לקבוע את הסטנדרטים לכלל מערכות התשלומים של הבנק. היא הוסיפה שבגלל שחשבונית פיננסית מוגדרת ב-SAP כבעלת סיכון גבוה יותר גם הניטור שלה הוא הרבה יותר הדוק. היא בעצמה מנטרת, מדי יום, את כל החשבוניות הפיננסיות שמפיקה היחידה לגזברות ומיסים. היא ציינה שחשבונית פיננסית מופקת לצורך תשלום של מקדמות עודפות למס הכנסה, למשל.

חבר מועצה אמר שמבקר הפנים הגיש את דוח הביקורת הנדון לאחר עבודת ביקורת מעמיקה. חלק מההמלצות שנכללו בדוח לא היו מקובלות על המבוקר, אבל המבוקר לא הצליח לשכנע את מבקר הפנים בעמדתו. הדוח הוצג לוועדת המשנה וגם היא לא שוכנעה שעמדת המבוקר היא הנכונה. לכן, לדעתו, על המבוקר ליישם את המלצות ביקורת הפנים גם אם הן לא מקובלות עליו ואפילו לא על מנכ"ל הבנק. משום שחזקה על המבקר שהוא בדק את הסוגיות שבמחלוקת לעומקן.

מנהלת אגף החשבות חזרה ואמרה שהתהליכים הננקטים בבנק בקשר לתשלום חשבוניות נתמכו בחוות דעת של יועץ מומחה. כדי להפחית את הסיכון אפילו עוד יותר הוזמן סקר של מעילות והונאות ביחידה לגזברות ומיסים.

חבר מועצה אמר שניסיונו בעבודת רכש ובמערכות כספים של ארגונים מסחריים לימד אותו על הצורך בהפרדת תפקידים. לדעתו, בהיבט זה יש ליקויים בתהליכים שמתקיימים בבנק ודומה שיש גורמים שאינם מוכנים לשנות את התהליכים.

חבר מועצה אחר אמר שהפרדת התפקידים בתהליך הרכש היא עקרון חשוב מאוד ולכן אסור להמתין לתוצאות הביקורת על המערכת לשירותי הבנקאות עבור לקוחות הבנק. צריך למצוא פתרון שיניח את דעתו של מבקר הפנים בהקדם האפשרי.

מנהלת אגף החשבות אמרה שגורם ביחידת גזברות ומיסים עורך בדיקות לחשבונית העומדת לתשלום, על פי רשימה מוגדרת מראש, ומאשר אותה. לאחר מכן הוא מבצע את הפעולה של זיכוי הספק. היא הדגישה שכך מוגדר התהליך ב-SAP.

מנכ"ל הבנק אמר שכדי להפריד בין אישור החשבונית לבין הפעולה של זיכוי הספק יהיה צורך בכוח אדם נוסף ביחידה לגזברות ומיסים, ולכך הוא מתנגד.

חבר מועצה אמר שהפתרון להפריד את הפעולות שמבצעת היחידה לגזברות ומיסים בין שני גורמים באותה היחידה דומה בעיניו לפתרון שבאגף הרכש יש שני גורמים, גם אם הם לכאורה נפרדים, שאחד מהם מתקשר עם ספקים והשני מאשר את החשבוניות. לדעתו, פתרון שכזה אינו נכון. הוא הסביר שתפקיד הרכש הוא לאתר ספקים, להתקשר איתם ולהפיק הזמנות, ולא לעסוק בענייני כספים ובהנהלת חשבונות. לעומת זאת, תפקידו של מנהל חשבונות הוא לוודא שהשירות או הטובין התקבלו, שיש הזמנת רכש במערכת ושהמחיר שנקוב בחשבונית תואם את זה שבהזמנה.

חבר מועצה אחר אמר שדעתו נוחה כל עוד מדובר בגורמים שונים, גם אם הם באותה יחידה או באותו אגף.

חבר המועצה הקודם אמר שלרכש יש אוריינטציה אחת, לגזברות אוריינטציה אחרת ולהנהלת חשבונות יש אוריינטציה שונה משל שתיהן. לדעתו, הנהלת החשבונות היא זו שאמורה לאשר

את החשבונית. הנהלת החשבונות יכולה להיות חלק מאגף החשבות. הגזברות היא זו שאמורה לבצע את פעולת התשלום. כך נהוג בכל גוף עסקי שהוא מכיר.

חבר המועצה הקודם שאל אם הפתרון של הפרדת תפקידים שיימצא עבור הטיפול בחשבוניות פיננסיות לא יחייב ליישם אותו גם בנוגע לחשבוניות המופקות בתהליך לוגיסטי.

מבקר הפנים אמר שסביר מאוד להגדיר באופן דומה את הפרדת התפקידים בשני התהליכים. הוא הוסיף שבתהליך של חשבונית פיננסית קיימת פרצה שמאפשרת לעובד ביחידה לגזברות ומיסים לרשום חשבונית פיננסית עבור ספק לוגיסטי, תוך שהוא עוקף את כל אמצעי הבקרה שקיימים בתהליך הלוגיסטי.

מנהלת אגף החשבות אמרה שהואיל והליך האישור והתשלום של חשבונית פיננסית הוא בעייתי יותר, החליט המנכ"ל שהפתרון עבורו יהיה על פי סטנדרטים שייקבעו לכל המערכות המשלמות בבנק. פתרון שונה לכל תהליך של תשלום בבנק ייצור סרבול במבנה הארגוני.

יו"ר המועצה אמר שגם לדעתו צריך פתרון אחיד של הפרדת תפקידים עבור כל התשלומים. אבל מכיוון שהליך האישור והתשלום של חשבונית פיננסית הוא בעל סיכון גבוה, גם אם מספר החשבוניות המשולמות בדרך זו הוא קטן מאוד יחסית, הרי שיש למצוא את הפתרון בהקדם האפשרי. הוא ביקש מביקורת הפנים להעניק קדימות לביקורת על שירותי הבנקאות שמספק בנק ישראל. הוא הוסיף שבמקרה הצורך המועצה תבחן את האפשרות להוסיף כוח אדם לאגף החשבות.

מבקר הפנים אמר שכפי שהוחלט שמנהלת אגף החשבות (ובהיעדרה מנהלת מחלקת חות"ם) תהיה גורם נוסף שיאשר תשלומים של מיליון ש"ח ומעלה במערכת זה"ב (זיכויים והעברות בזמן אמת), צריך לקבל החלטה דומה גם עבור אישור תשלומים באמצעות מערכת מס"ב (מרכז סליקה בנקאי). הוא לא רואה הבדל מהותי בין התשלומים שמתבצעים באמצעות שתי המערכות. לדבריו, יש חשיבות רבה לכך שגורם בכיר ישמש כמאשר נוסף של תשלומים מעל סכום מסוים. לדעתו, יש מקום להגדיר היררכיה של מאשרים שתהיה פונקציה של הסכום לתשלום.

יו"ר המועצה המינהלית ביקש לקבוע דיון המשך לדיון הנוכחי כדי לדון בשאר ההמלצות הכלולות בדוח ביקורת מצומצם בנושא עיקרי תהליכי הרכש.

נגידת הבנק אמרה שמדובר בדוח ביקורת חשוב, ועם זאת צריך לבחון את ההמלצות שבו בהיבט של עלות מול תועלת. אמנם יש להביא בחשבון שהדוח מתבסס על עבודה מקצועית, אך צריך להתחשב גם בניסיון של המבוקרים בחטיבות המקצועיות.

החלטות:

1. המועצה רואה חשיבות גדולה בביצוע הביקורת בנושא שירותי בנקאות. יש לבחון כיצד

ביקורת זו משליכה על יישום המלצות 5.3.1 ו-5.3.3 (ב).

2. המועצה תקיים דיון המשך בהמלצות הכלולות בדוח הביקורת בנושא עיקרי תהליכי הרכש.

נושא 12 בסדר היום: דיווח שנתי לשרת המשפטים לפי סעיף 60ב לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975

יו"ר המועצה המינהלית אמר שהיעד המוצע – גיוס שני עובדים מקרב יוצאי אתיופיה ומבני העדה הדרוזית – הוא נמוך מדי, מה גם שהעובדים שיגויסו לא יהיו מיועדים לתפקידים ניהוליים, ושלהערכתו הבנק צפוי לגייס בין 40 ל-50 עובדים הן ככוח אדם נוסף והן לצורך החלפת עובדים שייפרשו.

מנכ"ל הבנק אמר שהבנק עושה מאמצים גדולים לגייס עובדים מקרב אוכלוסיות שיש להן תת-ייצוג בקרב עובדיו. לדוגמה, למחלקה המשפטית נוסף תקן כדי לאפשר גיוס של מתמחה מהמגזר הערבי.

המשנה לנגידת הבנק אמרה קשה לגייס עובדים לדרג הניהול משום שהבנק מגייס לרוב עובדים זוטרים ומעט מאוד עובדים בכירים. הבנק ממעט לגייס עובדים לדרגי הביניים.

מנהלת החטיבה למשאבי אנוש ומינהל אמרה שהיא מתקשה לגייס סטודנטים מקרב יוצאי אתיופיה ומבני העדה הדרוזית וקשה אף יותר לשמור אותם בבנק לאחר שהם מסיימים את לימודיהם. היא אמרה שהיא לא רוצה להציב יעד גבוה שאינו ריאלי.

מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית העירה שהדיווח השנתי לשרת המשפטים לפי סעיף 60ב לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975, צריך להתמקד רק ביוצאי אתיופיה ובבני העדה הדרוזית. דיווח שנמסר בעבר על גיוס עובדים מקרב האוכלוסייה הערבית היה בעקבות דוח ביקורת של מבקר המדינה.

מנהלת החטיבה למשאבי אנוש ומינהל אמרה שהיא מנסה לגייס עובדים לבנק מקרב כל האוכלוסיות הזכאיות לייצוג הולם, על פי ההגדרה של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה וקשה מאוד לגייס עובדים מקרב יוצאי אתיופיה ומבני העדה הדרוזית, למרות מאמצים אדירים שהיא משקיעה בכך.

יו"ר המועצה אמר שלדעתו יעד של גיוס שני עובדים בשנה מקרב שתי האוכלוסיות הללו הוא נמוך מדי וגם אינו מחמיא לבנק בהיבט החברתי.

מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית הציעה להציב יעד רב-שנתי, כפי שהיה בעבר.

יו"ר המועצה הסכים להצעה ואמר שיעד לגייס שני עובדים מקרב שתי האוכלוסיות האמורות אינו יאה לבנק בהיבט הציבורי, בהיותו גוף ציבורי ממלכתי. יעד נמוך יציג את הבנק כמי שלמעשה מתחמק מלנקוט במאמצים כנים כדי לגייס עובדים מקרב אוכלוסיות אלה. הוא אמר שצריך לעשות כל מאמץ לגייס כמה שיותר עובדים שכאלה גם אם הם לא יישארו בבנק לאורך זמן.

המשנה לנגידת הבנק אמרה שקשה לגייס עובדים מקרב אוכלוסיות אלה לתפקידים שנחוצים לבנק, בעיקר כלכלנים, מפני שאין הרבה סטודנטים לכלכלה מקרב יוצאי אתיופיה ומבני העדה הדרוזית. לכן הבנק עשוי למצוא את עצמו מתפשר על הרקע האקדמי של העובדים שהוא מגייס מקרב אוכלוסיות אלה, וייתכן שגם על איכותם. זאת ועוד, אם הבנק יגייס עובדים שאין להם רקע מתאים הוא יצטרך להשקיע משאבים רבים כדי להכשיר אותם לעבודה בבנק. היא הוסיפה שגיוס כזה עלול לפגוע בניהול שוויוני של מכרזי כוח האדם.

מנהלת החטיבה למשאבי אנוש ומינהל אמרה שאבן נגף נוספת בתהליך הגיוס היא הבדיקה הביטחונית שמועמדים צריכים לעבור.

נגידת הבנק אמרה שצריך לבדוק מדוע בדיקות הביטחון מהוות מכשלה עבור מועמדים מקרב האוכלוסיות הנדונות. היא הוסיפה שמנהלת החטיבה עושה מאמצים יוצאים מגדר הרגיל כדי לגייס עובדים מקרב אוכלוסיות אלה, נוקטת בצעדים יצירתיים ומתייעצת עם גורמים שעוסקים בגיוס עובדים מקרב אוכלוסיות הגיוון. למרות זאת הגידול במספר המגויסים בשנים האחרונות אינו מספק. לדעתה אין בקרב האוכלוסיות הללו מספיק פוטנציאל של מועמדים בעלי רקע מקצועי שמתאים לעבודה בבנק. לדבריה, הבנק החליט כבר מזמן שהוא מוכן לערוך מכרזים

שמיועדים רק להם. חרף כל אלה עדיין יש להם תת-ייצוג בבנק. הבנק אמנם יכול להקל על מועמדים בהיבט של עמידה בקריטריונים הפורמליים וגם לגלות נכונות להשקיע בקליטתם, אבל יש לזכור שהבנק זקוק בעיקר לבוגרים מהחוגים הרלוונטיים.

המשנה לנגידת הבנק אמרה שצריך לשקול אפשרות לגייס עובדים מחוגים אחרים במדעי החברה שיש להם רקע בניתוח של נתונים.

נגידת הבנק אמרה שלדעתה לא נכון לקחת מועמדים שאין להם את הכישורים המתאימים ולהסתכן בכישלון של השתלבותם בבנק.

חבר מועצה שאל אם אפשר לקבל נתונים פרטניים אודות סטודנטים במחלקות לכלכלה במוסדות להשכלה גבוהה.

מנהלת החטיבה למשאבי אנוש ומינהל השיבה שהיא פנתה בבקשה שכזאת לכמה מוסדות אך נתקלה בסירוב בנימוק של הגנת הפרטיות. גם פנייה לממונה על הגנת הפרטיות במדינה לא הניבה תוצאות.

נגידת הבנק אמרה שמנהלת החטיבה יזמה ימי עיון לסטודנטים מהחוג לכלכלה שנועדו לשכנעם לבוא לעבוד בבנק ישראל, אך גם באמצעותם היא לא הצליחה לגייס עובדים מקרב יוצאי אתיופיה ומבני העדה הדרוזית.

מנהלת החטיבה למשאבי אנוש ומינהל שמאמציה כללו, בין היתר, נסיעות לצפון הארץ ופגישות עם מנהיגים בעדה הדרוזית.

יו"ר המועצה אמר שצריך להתמיד במאמצים ולכוון ליעד גבוה יותר מאשר גיוס של שני עובדים בשנה הקרובה.

מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית הציעה להציב יעד, שאינו נמוך מהיעד שנקבע בעבר, של 4 עובדים במהלך תקופה של שנתיים.

מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית שאלה כמה עובדים מקרב יוצאי אתיופיה ומבני העדה הדרוזית גויסו בשנים 2015 ו-2016. מנהלת החטיבה למשאבי אנוש ומינהל השיבה שבמהלך השנתיים גויסו 4 עובדים, בהתאם ליעד שנקבע.

מנכ"ל הבנק הציע להשאיר את אותו היעד, למרות שלדעתו הוא יומרני.

חבר מועצה הציע לשקול אפשרות לעודד סטודנטים מקרב יוצאי אתיופיה ומבני העדה הדרוזית להגיש את מועמדות לעבודה בבנק באמצעות מלגות לימודים.

מנכ"ל הבנק ציין כי התגלה שמועמדים פוטנציאליים לעבודה בבנק מקרב בני העדה הדרוזית נוטים שלא להגיש מועמדות לעבודה במקומות רחוקים ממקומות היישוב שלהם וממשפחותיהם – ואלה מצויים בעיקר בצפון הארץ. הוא אמר שהדבר נובע מתפיסות תרבותיות ומנטליות.

החלטות:

1. המועצה המינהלית קיבלה דיווח מהנהלת הבנק על המאמצים שהנהלה עושה לגייס עובדים הזכאים לייצוג הולם בהתאם לסעיף 50א לחוק החברות הממשלתיות, תשל"ה-1975 (להלן- זכאי לייצוג הולם לפי סעיף 50א). המועצה מעודדת מהלכים אלו, ורואה לפניה אתגר בגידול משמעותי של מספר העובדים בשנים הבאות.
2. המועצה המינהלית מקבלת את המלצת הבנק, לפיה הבנק ימשיך לפעול לקליטת 4 עובדים, בשנים 2017-2018, מקרב מי שהוא או שאחד מהוריו נולדו באתיופיה או שהוא בן העדה הדרוזית.
3. המועצה המינהלית תדווח למשרד המשפטים על החלטותיה כאמור באשר למי שהוא או שאחד מהוריו נולדו באתיופיה או שהוא בן העדה הדרוזית, בלויית מכתב הבנק.
4. יועבר למועצה המינהלית, בתחילת הרבעון הרביעי של שנה זו, דיווח על פעולות הבנק כאמור ודיווח על ייצוג הולם של אוכלוסיות זכאיות.

נושא 13 בסדר היום: העברת עודפי התקציב מ-2016

מנהלת היחידה לתכנון וכלכלה אמרה שכחלק מתהליך האישור של התקציב השנתי הבנק נדרש למסור דיווח, סמוך לאחר סוף השנה, על עודפי התקציב שמועברים מהשנה הקודמת לנוכחית. השנה הדיווח נמסר רק בסוף ינואר משום שהמועצה המינהלית לא התכנסה מאז אמצע דצמבר 2016. היא הזכירה שבמסגרת תהליך תכנון התקציב הבנק חזה שצפויות העברות תקציבי משמעותיות בגין פרויקט הבינוי ושדרוג מבנה הבנק ובגין פרויקט המאגר לנתוני אשראי. תחזיות אלה התממשו. נוסף על אלה היו עודפים בתקציב הפרויקט לשיפוץ בניין הבנק ברחוב לילינבלום בתל אביב בשל עיכוב בהתקשרות עם הקבלן שמבצע אותו. סך היתרות התקציב שמועברות מ-2016 ל-2017 מסתכם לכדי 71,259 אלפי ש"ח.

החלטות:

על פי סעיף 20(א)(3) לחוק בנק ישראל, התש"ע-2010, החליטה המועצה לאשר את העברת עודפי התקציב משנת 2016 לשנת 2017, בסך של 71,259 אלפי ש"ח.

נושא 14 בסדר היום: סמכויות לאישור העברות תקציב

יו"ר המועצה המינהלית אמר שהיות ומסתמנת אפשרות שהמועצה המינהלית לא תוכל להתכנס בתקופה הקרובה צריך להיערך כך שהבנק יוכל לתפקד כהלכה במהלך תקופה זו. הוא ציין שמחווה דעת שמסרה היועצת המשפטית של הבנק עולה כי סמכויות שהוקנו בחוק למועצה אין היא רשאית להאצילן לאחר אם הדבר לא נקבע מפורשות בחוק; בהתאם, הסמכות לאשר את תקציב הבנק הוא של המועצה ולכן אין בידי הנגידה סמכות להגדיל את תקציב הבנק שהמועצה אישרה; כמו כן, הסמכות לאשר תוספות שכר לעובדי הבנק היא של המועצה.

המועצה דנה בפרטי הבקשה לשינוי מדרג סמכויות התקציב בהיעדר מועצה שהכינה היחידה לתכנון וכלכלה לקראת הדיון הנוכחי.

החלטות:

המועצה מאשרת את השינויים הבאים במדרג הסמכויות להעברות תקציב, לתקופת ביניים בלבד, עד למינוי חברים מקרב הציבור לפחות כדי הקוורום הנדרש:
א. העברות תקציב מעל 2,000 אלפי ש"ח בנושאים הבאים יהיו בסמכות הנגידה:

- שינוי תקציבי בין תכניות
 - שינוי תקציבי בין תחומי פעולה מטה וסיוע, ביצוע תפקידי הבנק ונציגות בחו"ל
 - אישור תקציב כולל לפרויקט חדש (שאינו מיוחד) במהלך השנה
 - העברות בין פרויקטים מיוחדים
 - העברה תקציבית מתחום פעולה "עתודה" מעתודת נגידה ומעתודת מנכ"ל.
- ב. אישור תקציב לפרויקט מיוחד חדש במהלך השנה יהיה בסמכות הנגידה (במסגרת התקציב שאושרה לבנק על ידי המועצה המינהלית).
- ג. שינוי בסך תקציב תכנית עלויות עבודה ישירות ברמת הבנק יהיה בסמכות הנגידה במקרה של חריגה תקציבית, הקשורה לתשלומי שכר וגמלה שוטפים, הנובעת מתת-תקצוב שאינו נובע מגידול בשיא כוח אדם ומהסכמי שכר שלא אושרו על ידי המועצה (במסגרת התקציב שאושרה לבנק על ידי המועצה המינהלית).

9*

⁹ הוחלט לא לפרסם נושא הקשור לביטחון שטרי הכסף.

**אישור המועצה עפ"י סעיף 43 (א) ו- (ב) לחוק בנק ישראל
בדבר מטבעות זיכרון, מטבעות מיוחדים ופריטים נומיסמטיים**

**מטבע בסדרת יום העצמאות
"איחוד ירושלים", התשע"ז - 2017**

ערך נקוב	צד הנושא	צד הערך	תרכובת	משקל בגר'	שוליים	קוטר במ"מ	שנת הנפקה
1 שקל חדש (נימור רגיל).	<u>העיצוב:</u> המספר "50" לציון 50 שנה לאיחוד ירושלים, וסביבו מבחר מבנים מייצגים המסמלים את העיר העתיקה והחדשה.	הערך הנקוב בעברית ובאנגלית.	0.925 כסף 0.075 נחושת	14.4	חלקים	30	התשע"ז 2017
	<u>העיצוב:</u> מבחר מבנים מייצגים מתוך העיר ירושלים המסמלים את העיר העתיקה והחדשה.	כמו כן מופיעים הרכיבים הקבועים: סמל המדינה ומגן דוד זעיר - סימן הטביעה.					
	<u>הכיתוב:</u> בשוליו העליונים של המטבע מופיע הכיתוב "איחוד ירושלים" בעברית, ערבית ובאנגלית.						
	<u>הכיתוב:</u> בשוליו העליונים של המטבע מופיע הכיתוב "יום העצמאות התשע"ז" בעברית ובאנגלית.						
		המילה "ישראל" בעברית, ערבית ובאנגלית.					

"איחוד ירושלים", התשע"ז - 2017
מטבע בערך נקוב 1 ש"ח

תוני-פאג
קמנית פלוג
נגידת בנק ישראל

מטבע בסדרת יום העצמאות
"איחוד ירושלים", התשע"ז - 2017

ערך נקוב	צד הנושא	צד הערך	תרכובת	משקל בגר'	שוליים	קוטר במ"מ	שנת הנפקה
2 שקלים חדשים (גימור קשוט).	<u>העיצוב:</u> המספר "50" לציון 50 שנה לאיחוד ירושלים, וסביבו מבחר מבנים מייצגים המסמלים את העיר העתיקה והחדשה.	הערך הנקוב בעברית ובאנגלית.	0.999 כסף	31.1	מחורצים	38.7	התשע"ז 2017
	<u>הכיתוב:</u> בשוליו העליונים של המטבע מופיע הכיתוב "איחוד ירושלים" בעברית, ערבית ובאנגלית.	כמו כן מופיעים הרכיבים הקבועים: סמל המדינה והאות "מ" - סימן הטביעה.					
	<u>הכיתוב:</u> בשוליו העליונים של המטבע מופיע הכיתוב "יום העצמאות התשע"ז" בעברית ובאנגלית.	המילה "ישראל" בעברית, ערבית ואנגלית.					

"איחוד ירושלים", התשע"ז - 2017
מטבע בערך נקוב 2 ש"ח

תאריך - פאח
קרנית פלוג
נגידת בנק ישראל

**מטבע בסדרת יום העצמאות
"איחוד ירושלים", התשע"ז - 2017**

ערך נקוב	צד הנושא	צד הערך	תרכובת	משקל בגר'	שוליים	קוטר במ"מ	שנת הנפקה
10 שקלים חדשים (גימור קשוט).	<u>העיצוב:</u> המספר "50" לציון 50 שנה לאיחוד ירושלים, וסביבו מבחר מבנים מייצגים המסמלים את העיר העתיקה והחדשה.	הערך הנקוב בעברית ובאנגלית.	0.917 זהב 0.040 כסף 0.043 נחושת	16.96	מחורצים	30	התשע"ז 2017
	<u>הכיתוב:</u> בשוליו העליונים של המטבע מופיע הכיתוב "איחוד ירושלים" בעברית, ערבית ובאנגלית.	כמו כן מופיעים הרכיבים הקבועים: סמל המדינה והאות "מ" - סימן הטביעה.	<u>העיצוב:</u> מבחר מבנים מייצגים מתוך העיר ירושלים המסמלים את העיר העתיקה והחדשה,				
			<u>הכיתוב:</u> בשוליו העליונים של המטבע מופיע הכיתוב "יום העצמאות התשע"ז" בעברית ובאנגלית.				
			המילה "ישראל" בעברית, ערבית ואנגלית.				

"איחוד ירושלים", התשע"ז - 2017
מטבע בערך נקוב 10 ש"ח

רחמי-פאג
קרנית פלוג
נגידת בנק ישראל

**אישור המועצה עפ"י סעיף 43 (א) ו- (ב) לחוק בנק ישראל
בדבר מטבעות זיכרון, מטבעות מיוחדים ופריטים נומיסמטיים**

**מטבע בסדרת בוליון - ירושלים של זהב
"בית המשפט העליון", התשע"ז - 2017**

ערך נקוב	צד הנושא	צד הערך	תרכובת	משקל בגר'	שוליים	קוטר במ"מ	שנת הנפקה
20 שקלים חדשים (גימור רגיל).	<u>העיצוב:</u> הרכיבים הקבועים; אריה שואג וסמל המדינה.	<u>העיצוב:</u> מבנה בית המשפט העליון ומגן דוד זעיר- סימן הטביעה.	0.999 זהב	31.1	חלקים	32	התשע"ז 2017
	<u>הכיתוב:</u> בתחתית המטבע המילה "ישראל" בעברית, ערבית ואנגלית.	<u>הכיתוב:</u> בראש המטבע המילה "ירושלים" בעברית, ערבית ואנגלית. בשוליו התחתונים של המטבע מופיע הכיתוב הקבוע: "1" אונקיה זהב טהור 999.9 " בעברית ובאנגלית שנת ההטבעה העברית והגוריאנית.					

"בית המשפט העליון", התשע"ז - 2017
מטבע בערך נקוב 20 ₪

דבורה פלוג
קצינת פלוג
נגידת בנק ישראל

**אישור המועצה עפ"י סעיף 43 (א) ו- (ב) לחוק בנק ישראל
בדבר מטבעות זיכרון, מטבעות מיוחדים ופריטים נומיסמטיים**

**מטבע בסדרת תמונות מן התנ"ך,
"אדם וחוה", התשע"ז - 2017**

שנת הנפקה	קוטר במ"מ	שוליים	משקל בגר'	תרכובת	צד הערך	צד הנושא	ערך נקוב
התשע"ז 2017	30	חלקים	14.4	0.925 כסף 0.075 נחושת	הערך הנקוב בעברית ובאנגלית.	<u>העיצוב:</u> דמויות אדם וחוה על רקע עלה התאנה.	1 שקל חדש (גימור רגיל).
<u>העיצוב:</u> הערך הנקוב ומתחתיו שני עלי תאנה ניצבים זה לזה. כמו כן מופיעים הרכיבים הקבועים: סמל המדינה ומגן דוד זעיר - סימן הטביעה. <u>הכיתוב:</u> בשולי המטבע מופיע הכיתוב: אדם וחוה בראשית ג', בעברית, אנגלית וערבית. המילה "ישראל" בעברית, ערבית ואנגלית. שנת ההטבעה העברית והגרוריאנית.							

"אדם וחווה", התשע"ז - 2017
מטבע בערך נקוב 1₪

רחמי סלג
קרנית פלוג
נגידת בנק ישראל

**מטבע בסדרת תמונות מן התנ"ך,
"אדם וחווה", התשע"ז - 2017**

שנת הנפקה	קוטר במ"מ	שוליים	משקל בגר'	תרכובת	צד הערך	צד הנושא	ערך נקוב
התשע"ז 2017	38.7	מחורצים	31.1	0.999 כסף	הערך הנקוב בעברית ובאנגלית. <u>העיצוב:</u> הערך הנקוב ומתחתיו שני עלי תאנה ניצבים זה לזה. כמו כן מופיעים הרכיבים הקבועים: סמל המדינה והאות "מ" - סימן הטביעה.	<u>העיצוב:</u> דמויות אדם וחווה על רקע עלה התאנה.	2 שקלים חדשים (נימור קשוט).
<u>הכיתוב:</u> בשולי המטבע מופיע הכיתוב: אדם וחווה בראשית ג', בעברית, אנגלית וערבית. המילה "ישראל" בעברית, ערבית ואנגלית. שנת ההטבעה העברית והגרגוריאנית							

"אדם וחווה", התשע"ז - 2017
מטבע בערך נקוב 2₪

קרנית פלוג
נגידת בנק ישראל

**מטבע בסדרת תמונות מן התנ"ך,
"אדם וחווה", התשע"ז - 2017**

שנת הנפקה	קוטר במ"מ	שוליים	משקל בגר'	תרכובת	צד הערך	צד הנושא	ערך נקוב
התשע"ז 2017	30	מחורצים	16.96	0.917 זהב 0.043 נחושת 0.040 כסף	הערך הנקוב בעברית ובאנגלית. <u>העיצוב:</u> הערך הנקוב ומתחתיו שני עלי תאנה ניצבים זה לזה. כמו כן מופיעים הרכיבים הקבועים: סמל המדינה והאות "מ" - סימן הטביעה.	<u>העיצוב:</u> דמויות אדם וחווה על רקע עלה התאנה.	10 שקלים חדשים (גימור קשוח).
<u>הכיתוב:</u> בשולי המטבע מופיע הכיתוב: אדם וחווה בראשית ג', בעברית, אנגלית וערבית. המילה "ישראל" בעברית, ערבית ואנגלית. שנת ההטבעה העברית והגרגוריאנית							

"אדם וחווה", התשע"ז - 2017
מטבע בערך נקוב 10₪

ד"ר - פאג
קרנית פלוג
נגידת בנק ישראל

**מטבע בסדרת תמונות מן התנ"ך,
"אדם וחווה", התשע"ז - 2017**

שנת הנפקה	קוטר במ"מ	שוליים	משקל בגר'	תרכובת	צד הערך	צד הנושא	ערך נקוב
התשע"ז 2017	13.92	מחורצים	1.244	0.999 זהב	הערך הנקוב בעברית ובאנגלית. העיצוב: הערך הנקוב ומתחתיו שני עלי תאנה ניצבים זה לזה. כמו כן מופיעים הרכיבים הקבועים: סמל המדינה והאות "מ" - סימן הטביעה.	העיצוב: דמויות אדם וחווה על רקע עלה התאנה.	1 שקל חדש זעיר (גימור קשוט)
<u>הכיתוב:</u> בשולי המטבע מופיע הכיתוב: אדם וחווה בעברית, אנגלית וערבית. המילה "ישראל" בעברית, ערבית ואנגלית. שנת ההטבעה העברית והגרגוריאנית.							

"אדם וחווה", התשע"ז - 2017
מטבע בערך נקוב 1 ש"ח זעיר

תרתי-סלף
קרנית פלוג
נגידת בנק ישראל